Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
JULIANE KOKOTT
prednesené 20. mája 2015 [1]

Vec C-595/13

Staatssecretaris van Financiën
proti
Fiscale Eenheid X NV cs

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Hoge Raad der Nederlanden (Holandsko)]

„Daňové právo — Daň z pridanej hodnoty — Článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice 77/388/EHS — Oslobodenie správy zvláštnych investičných fondov od dane — Nehnuteľnosti ako predmet zvláštneho investičného fondu — Skutočná správa nehnuteľností ako správa zvláštnych investičných fondov“

I – **Úvod**

1. Právne predpisy Únie o dani z pridanej hodnoty už takmer 40 rokov obsahujú oslobodenie správy investičných fondov od dane, ktorým sa Súdny dvor opakovane zaoberal. [2] Až teraz však bola Súdnemu dvoru prostredníctvom prejednávaného holandského návrhu na začatie prejudiciálneho konania položená otázka, či a v akom rozsahu z tohto oslobodenia profitujú aj investičné fondy investujúce do nehnuteľností, a nielen fondy investujúce do cenných papierov.

II – **Právny rámec**

A – *Právne predpisy o DPH*

2. V období, ktoré je relevantné pre konanie vo veci samej, sa právne predpisy Únie o DPH nachádzali v šiestej smernici Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia [3] v znení z roku 1996 (ďalej len „šiesta smernica“).

3. Podľa článku 2 bodu 1 šiestej smernice DPH podlieha okrem iného „dodávka… služieb za úhradu [za protihodnotu – *neoficiálny preklad*] v rámci územia štátu zdaniteľnou osobou“.

1 — Jazyk prednesu: nemčina.

2 — Rozsudky Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289), JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust a The Association of Investment Trust Companies (C-363/05, EU:C:2007:391), Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484), GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141, bod 30), Wheels Common Investment Fund Trustees a i. (C-424/11, EU:C:2013:144, bod 19), ako aj ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, bod 43); pozri tiež návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Poiares Maduro vo veci BBL (C-8/03, EU:C:2004:309) a návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Sharpston vo veci PPG Holdings (C-26/12, EU:C:2013:254).

3 — Ú. v. ES L 145, s. 1; Mim. vyd. 09/001, s. 23.

4. Podľa článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice však členské štáty oslobodia od dane nasledujúce transakcie:

„6. riadenie zvláštnych investičných fondov, ako ich definovali členské štáty“.

5. Tomuto ustanoveniu zodpovedá článok 135 ods. 1 písm. g) v súčasnosti platnej smernice 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty [4]. Judikatúru Súdneho dvora, ktorá k nej vznikla, možno preto v prejednávanom prípade tiež zohľadniť.

6. Holandské právo v článku 11 ods. 1 písm. i) bode 3 zákona o dani z obratu z roku 1968 (Wet op de omzetbelasting 1968, ďalej len „Wet OB“) stanovuje, že správa majetku nazhromaždeného investičnými fondmi a kapitálovými spoločnosťami na spoločné investície je oslobodená od dane z obratu.

B – *Právna úprava týkajúca sa dohľadu nad investičným majetkom*

7. Pôsobnosť smernice 85/611/EHS z 20. decembra 1985 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa podnikov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP) [5] v znení z roku 1996 (ďalej len „smernica PKIPCP“) je v jej odôvodnení 6 definovaná takto:

„keďže koordinácia právnych predpisov členských štátov by sa mala na začiatku obmedziť na podniky kolektívneho investovania, iné ako uzatvorené typy, ktoré podporujú verejný predaj ich podielových jednotiek v spoločenstve a ktorých výhradným cieľom je investícia [do] prevoditeľných cenných papierov…; keďže úprava podnikov kolektívneho investovania, na ktoré sa vzťahuje smernica, stojí pred radom problémov, ktoré sa musia riešiť pomocou iných opatrení, a takéto podniky budú predmetom zodpovedajúcej koordinácie v ďalšej fáze;…“

8. Smernica 2011/61/EÚ o správcoch alternatívnych investičných fondov [6] (ďalej len „smernica AIFM“) má podľa jej článku 1 tento predmet úpravy:

„Touto smernicou sa ustanovujú pravidlá pre udeľovanie povolení, priebežný výkon činnosti a transparentnosť správcov alternatívnych investičných fondov (ďalej len „správcov AIF“), ktorí spravujú a/alebo uvádzajú alternatívne investičné fondy (ďalej len „AIF“) na trh v Únii.“

9. Príloha I smernice AIFM v relevantnej časti stanovuje:

„1. Funkcie riadenia investícií, ktoré správca AIF vykonáva pri spravovaní AIF, sú minimálne tieto:

a) riadenie portfólia;

b) riadenie rizík.

4 — Ú. v. EÚ L 347, s. 1.

5 — Ú. v. ES L 375, s. 3; Mim. vyd. 06/001, s. 139; teraz platí smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/65/ES z 13. júla 2009 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa podnikov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP) (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 302, s. 32), ktorá však z časového hľadiska nie je uplatniteľná na konanie vo veci samej.

6 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2011 o správcoch alternatívnych investičných fondov a o zmene a doplnení smerníc 2003/41/ES a 2009/65/ES a nariadení (ES) č. 1060/2009 a (EÚ) č. 1095/2010 (Ú. v. EÚ L 174, s. 1).

2. Ostatné funkcie, ktoré správca AIF môže dodatočne vykonávať v rámci kolektívneho spravovania AIF, sú tieto:

a) administratíva:

…

b) uvádzanie na trh;

c) činnosti súvisiace s aktívami AIF, a to… správa zariadení, činnosti správy nehnuteľností…“

III – **Spor vo veci samej**

10. Spor vo veci samej sa týka dlhu spoločnosti Fiscale Eenheid X NV cs (ďalej len „X“) na dani z pridanej hodnoty za rok 1996.

11. Spoločnosť X je daňovou jednotkou, ku ktorej patrí viacero spoločností, s ktorými sa na účely dane z pridanej hodnoty zaobchádza spoločne ako s jednou zdaniteľnou osobou. K spoločnosti X patrí aj spoločnosť A Beheer NV (ďalej len „A“).

12. Spoločnosť A poskytla v roku 1996 služby trom spoločnostiam, ktoré boli založené niekoľkými penzijnými fondmi a zaoberajú sa obchodom s nehnuteľnosťami a ich správou. Keďže tieto spoločnosti nezamestnávajú žiaden personál, spoločnosť A prevzala na základe zmluvy tieto úlohy:

a) činnosť konateľky spoločností;

b) všetky výkonné činnosti, ktoré sú spoločnosti povinné uskutočňovať podľa právnych predpisov, zakladajúcich dokumentov, stanov a správnych rozhodnutí;

c) správu majetku spoločností, najmä správu ich nehnuteľností;

d) účtovníctvo, spracovanie údajov a interný audit;

e) disponovanie majetkom objednávateľa vrátane kúpy a predaja nehnuteľností;

f) získavanie podielnikov resp. akcionárov.

13. Spoločnosť X zastáva názor, že na všetky uvedené činnosti spoločnosti A sa vzťahuje oslobodenie správy kapitálových spoločností od dane podľa článku 11 ods. 1 písm. i) bodu 3 Wet OB. Finančná správa naopak považuje za oslobodené od dane iba kúpu a predaj nehnuteľností, ako aj získavanie nových podielnikov [písm. e) a f)].

IV – **Konanie pred Súdnym dvorom**

14. Hoge Raad der Nederlanden, ktorý sa medzičasom právnym sporom zaoberá, považuje výklad práva Únie sčasti za rozhodujúci, a preto 21. novembra 2013 predložil Súdnemu dvoru podľa článku 267 ZFEÚ návrh na začatie prejudiciálneho konania o týchto otázkach:

1. Má sa článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice vykladať v tom zmysle, že spoločnosť, ktorá bola založená viac ako jedným investorom s jediným cieľom, a to investovať nazhromaždený majetok do nehnuteľností, možno považovať za zvláštny investičný fond v zmysle tohto ustanovenia?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: má sa článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice vykladať v tom zmysle, že pojem „riadenie“ sa vzťahuje aj na skutočnú správu nehnuteľností spoločnosti, ktorú spoločnosť preniesla na tretiu osobu?

15. Spoločnosť X, Holandské kráľovstvo, Švédske kráľovstvo a Európska komisia podali v konaní pred Súdnym dvorom v marci 2014 svoje písomné pripomienky. Na pojednávaní 4. marca 2015 sa okrem týchto účastníkov konania zúčastnilo aj Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska.

V – **Právne posúdenie**

16. Vnútroštátny súd položil v súvislosti s oslobodením správy zvláštnych investičných fondov od dane podľa článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice dve otázky. Prvá otázka sa týka pojmu „zvláštny investičný fond“ (k tomu pozri časť A), druhá sa týka pojmu „riadenie“ (k tomu pozri časť B).

A – *O prvej prejudiciálnej otázke: „zvláštny investičný fond“*

17. Podľa článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice je riadenie „zvláštnych investičných fondov, ako ich definovali členské štáty“ oslobodené od dane z pridanej hodnoty. Vnútroštátny súd chce svojou prvou otázkou v podstate objasniť, či sa takéto zvláštne investičné fondy môžu skladať aj z nehnuteľností.

1. Požiadavka osobitného štátneho dohľadu

18. Napriek právomoci definovať pojem „zvláštny investičný fond“, ktorá členským štátom vyplýva zo znenia článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice, nemôžu tieto štáty na otázku samostatne odpovedať. Pokiaľ totiž ide o definíciu „zvláštnych investičných fondov“, na základe judikatúry Súdneho dvora majú členské štáty – ako to nedávno konštatoval generálny advokát Cruz Villalón [7] – iba obmedzenú mieru voľnej úvahy.

19. Súdny dvor v tejto súvislosti konštatoval, že členský štát si nemôže vybrať, ktorému zo zvláštnych investičných fondov bude oslobodenie od dane poskytnuté a ktorému nie; má výlučne právomoc definovať v rámci svojho vnútroštátneho práva tie fondy, ktoré spadajú pod pojem „zvláštne investičné fondy“. [8]

20. Pre toto, na prvý pohľad trošku mätúce tvrdenie, existuje jednoduché vysvetlenie. Treba totiž rozlišovať medzi dvoma oblasťami právnej úpravy: na jednej strane sú to právne predpisy o dani z pridanej hodnoty, na druhej strane je to štátny dohľad nad investičným majetkom alebo „podniky kolektívneho investovania“, ako ich právo Únie sčasti označuje. [9]

21. Ako Súdny dvor niekoľkokrát zdôraznil v súvislosti s výkladom tu sporného oslobodenia od dane, právne predpisy o dani z pridanej hodnoty boli harmonizované pred právnou úpravou týkajúcou sa dohľadu. [10] Právne predpisy Únie o dani z pridanej hodnoty preto museli nadväzovať na vnútroštátne právo v prípade, že chceli oslobodiť správu investičného majetku od dane z pridanej hodnoty, ktorý

7 — Pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Cruz Villalón vo veci ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2013:840, body 34 až 36).

8 — Rozsudky Wheels Common Investment Fund Trustees a i. (C-424/11, EU:C:2013:144, bod 17) a ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, bod 41); pozri tiež rozsudok JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust a The Association of Investment Trust Companies (C-363/05, EU:C:2007:391, body 41 až 43).

9 — Článok 1 ods. 3 smernice PKIPCP zahŕňa pod pojem takéhoto subjektu tak nesamostatné „podielové fondy“, ako aj samostatné „investičné spoločnosti“; naproti tomu smernica AIFM chápe „investičné fondy“ ako nadradený pojem, pozri článok 1 a článok 2 ods. 2 písm. b).

10 — Pozri rozsudky Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, bod 55), ako aj JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust a The Association of Investment Trust Companies (C-363/05, EU:C:2007:391, bod 32).

podlieha osobitnému štátnemu dohľadu.[11] Pôvodne totiž určovali iba členské štáty, ktorý investičný majetok bude štátom regulovaný, teda podlieha osobitným právnym predpisom o povolení a dohľade, najmä na účely ochrany investorov. Takýmto vnútroštátne regulovaným zvláštnym investičným fondom potom právo Únie zabezpečovalo nárok na oslobodenie od dane podľa článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice.

22. Je pravda, že Súdny dvor doposiaľ výslovne nekonštatoval, že iba tie majetky môžu profitovať z oslobodenia od dane, ktoré podliehajú osobitnému štátnemu dohľadu. Judikatúra však jednoznačne vychádza z takéhoto ponímania.

23. Totiž po tom, čo smernica PKIPCP zakotvila na úrovni Únie právnu úpravu osobitného štátneho dohľadu nad investičným majetkom, Súdny dvor obmedzil voľnú úvahu členských štátov, pokiaľ ide o definíciu podielového fondu v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice: členské štáty musia fondy regulované podľa smernice PKIPCP povinne kvalifikovať ako „zvláštne investičné fondy“.[12] Právomoc členských štátov definovať pojmy tak bola prekrytá harmonizáciou právnej úpravy týkajúcej sa dohľadu.[13]

24. Pokiaľ však právna úprava týkajúca sa dohľadu nie je upravená na úrovni Únie, právomoc členských štátov definovať pojmy naďalej trvá. Normotvorca Únie totiž v odôvodnení 6 smernice PKIPCP uviedol, že harmonizácia sa má „na začiatku“ týkať iba subjektov, ktoré nie sú uzatvorené a ktoré investujú výlučne do cenných papierov. Súdny dvor preto mohol konštatovať, že uzatvorená investičná spoločnosť, ktorej štátny dohľad nie je upravený právom Únie, môže predsa patriť pod pojem zvláštny investičný fond podľa článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice.[14]

25. Na tejto situácii sa z hľadiska prejednávaného prípadu nič nezmenilo. Rozsiahlejšia harmonizácia právnej úpravy týkajúcej sa dohľadu nad investičným majetkom vykonaná prostredníctvom smernice AIFM totiž v konaní vo veci samej, ktorý sa týka právneho stavu z roku 1996, ešte nemôže byť zohľadnená.

26. Pojem „zvláštne investičné fondy“ v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice sa teda v každom prípade v zmysle predchádzajúcej právnej úpravy vymedzuje tak podľa práva Únie, ako aj podľa vnútroštátneho práva. Pokiaľ právo Únie prostredníctvom smernice PKIPCP podriaďuje investičný majetok osobitnému štátnemu dohľadu, v tom prípade ide o zvláštne investičné fondy v zmysle oslobodenia od dane. Pokiaľ členské štáty stanovujú osobitný štátny dohľad okrem toho aj pre ďalšie druhy investičného majetku, aj na tie sa rovnako vzťahuje oslobodenie od dane.

27. V tomto zmysle treba chápať aj našu judikatúru, podľa ktorej majú členské štáty považovať za zvláštne investičné fondy aj také fondy, ktoré síce nie sú subjektmi kolektívneho investovania v zmysle smernice PKIPCP, ale sú s nimi prinajmenšom natoľko porovnateľné, že im konkurujú.[15] Takáto konkurencia môže v zásade existovať len medzi investičnými majetkami, ktoré podliehajú osobitnému štátnemu dohľadu. Len také investičné majetky môžu podliehať rovnakým súťažným podmienkam a osloviť rovnaký okruh investorov.

11 — Pozri už moje návrhy vo veci Abbey National (C-169/04, EU:C:2005:523, bod 41), ako aj vo veci JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust a The Association of Investment Trust Companies (C-363/05, EU:C:2007:125, bod 16).

12 — Rozsudky Wheels Common Investment Fund Trustees a i. (C-424/11, EU:C:2013:144, bod 23) a ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, bod 46).

13 — Pozri už moje návrhy vo veci Abbey National (C-169/04, EU:C:2005:523, bod 38), ako aj vo veci JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust a The Association of Investment Trust Companies (C-363/05, EU:C:2007:125, bod 32).

14 — Rozsudok JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust a The Association of Investment Trust Companies (C-363/05, EU:C:2007:391, body 34, 35 a 37).

15 — Rozsudky Wheels Common Investment Fund Trustees a i. (C-424/11, EU:C:2013:144, bod 24) a ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, bod 47).

28. Rozsudok ATP PensionService, v ktorom Súdny dvor konštatoval, že pojem zvláštneho investičného fondu môže zahŕňať aj zamestnanecké dôchodkové fondy,[16] je taktiež v súlade s požiadavkou osobitného štátneho dohľadu. Aj zamestnanecké dôchodkové systémy totiž v zásade podliehajú takémuto dohľadu, ako vyplýva zo smernice 2003/41/ES o činnostiach a dohľade nad inštitúciami zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia[17].

29. Obmedzenie uplatnenia oslobodenia od dane na investičný majetok, ktorý podlieha osobitnému štátnemu dohľadu, napokon zodpovedá požiadavke opakovanej v ustálenej judikatúre Súdneho dvora, aby sa pojem oslobodenia od dane vykladal reštriktívne.[18] Ak by sa totiž oslobodenie od dane vzťahovalo okrem toho aj na neregulovaný investičný majetok, jeho pôsobnosť by bola veľmi široká. Za zvláštne investičné fondy by sa potom mohli považovať napríklad aj spoločnosti, ktoré fungujú ako holding pre podiely na spoločnostiach, na čo správne poukázalo Spojené kráľovstvo počas pojednávania.

30. Pokiaľ ide o prejednávaný prípad, treba konštatovať, že investičný majetok skladajúci sa výlučne z nehnuteľností nepodlieha právnej úprave Únie týkajúcej sa dohľadu, ktorá platila v roku 1996. Smernica PKIPCP je podľa svojho článku 1 ods. 1 a článku 1 ods. 2 prvej zarážky uplatniteľná iba na investičný majetok skladajúci sa z cenných papierov.

31. Investičný majetok skladajúci sa z nehnuteľností teda môže predstavovať zvláštny investičný fond v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice len vtedy, ak vnútroštátne právo stanovuje nad majetkom takéhoto druhu osobitný štátny dohľad. Z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom nemožno vyvodiť, či je to tak v konaní vo veci samej, a je úlohou tohto súdu preskúmať to.

2. Nehnuteľnosti ako prípustné zvláštne investičné fondy

32. Ak by vnútroštátny súd konštatoval, že tri spoločnosti, ktorým spoločnosť A poskytla rôzne služby, podliehali osobitnému štátnemu dohľadu, vznikla by ďalšia otázka, či takýto zvláštny investičný fond musí byť na základe vnútroštátnej právnej úpravy týkajúcej sa dohľadu považovaný aj za zvláštny investičný fond v zmysle oslobodenia od dane podľa článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice.

33. Podľa judikatúry totiž existuje vonkajšia hranica práva členských štátov definovať pojmy. Kvalifikovanie ako „zvláštny investičný fond“ podľa vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa dohľadu na základe osobitnej právnej úpravy investičného majetku samo osebe nie je postačujúce pre uplatnenie oslobodenia od dane. Naopak, je navyše potrebné, aby išlo o fondy, ktoré spadajú do pojmu „zvláštne investičné fondy“ v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice a ktoré vo svetle cieľa tejto smernice, ako aj zásady daňovej neutrality, prichádzajú do úvahy na účely oslobodenia od dane.[19]

34. Aj keby teda mala činnosť troch spoločností, ktorým spoločnosť A poskytla rôzne služby, podliehať osobitnému štátnemu dohľadu, jej kvalifikácia ako zvláštneho investičného fondu v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice by mohla stroskotať na tom, že cieľ tohto oslobodenia od dane nezahŕňa investičný majetok skladajúci sa z nehnuteľností.

16 — Pozri rozsudok ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, bod 59).

17 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 3. júna 2003 o činnostiach a dohľade nad inštitúciami zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia (Ú. v. ES L 235, s. 10; Mim. vyd. 05/004, s. 350).

18 — Pozri len rozsudky Velker International Oil Company (C-185/89, EU:C:1990:262, bod 19), Stockholm Lindöpark (C-150/99, EU:C:2001:34, bod 25) a Granton Advertising (C-461/12, EU:C:2014:1745, bod 25).

19 — Pozri rozsudok JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust a The Association of Investment Trust Companies (C-363/05, EU:C:2007:391, bod 53); v tomto zmysle pozri aj rozsudok ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, bod 42).

35. Cieľom oslobodenia od dane je podľa ustálenej judikatúry to, aby sa investorom uľahčilo investovanie do cenných papierov prostredníctvom investičných podnikov tým, že sa neuplatní daň z pridanej hodnoty, a tak bude naďalej zabezpečená daňová neutralita spoločného systému dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o výber medzi priamym investovaním do cenných papierov a investovaním prostredníctvom podniku kolektívneho investovania. Súdny dvor však tento cieľ, ktorý sa vzťahuje výlučne na cenné papiere, výslovne nepovažuje za vyčerpávajúci. [20]

36. Východiskom pre určenie cieľa oslobodenia od dane je znenie článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice. Toto ustanovenie hovorí o „zvláštnych investičných fondoch“ vo všeobecnosti, ale nehovorí o konkrétnej forme investície. Nie je preto zjavné, že by toto oslobodenie od dane malo podporovať iba investovanie do cenných papierov, nie však do iných foriem investície.

37. Vnútroštátny súd má však pochybnosti, či cieľ oslobodenia od dane formulovaný Súdnym dvorom možno splniť v prípade nehnuteľností. Priame investovanie do nehnuteľností totiž všeobecne podlieha dani z pridanej hodnoty. Táto námietka pravdepodobne vychádza z myšlienky, že na rozdiel od toho priame investovanie do cenných papierov podľa článku 13 B písm. d) bodu 5 šiestej smernice je spravidla oslobodené od dane. Ak priame investovanie do nehnuteľností tak či tak nie je oslobodené od dane – čo je zrejme názor vnútroštátneho súdu –, potom ani správa investičného fondu nehnuteľností nemusí byť oslobodená od dane z pridanej hodnoty, aby sa s priamou investíciou a s investíciou fondov do nehnuteľností zaobchádzalo daňovo neutrálne.

38. Otázka, či *kúpa a predaj* predmetov investičného majetku je alebo nie je oslobodená od dane, nemá žiadny význam z hľadiska cieľa oslobodenia *správy* zvláštnych investičných fondov od dane, ktorý je definovaný Súdnym dvorom. Rovnosť zaobchádzania s priamym investovaním a s investovaním do zvláštnych investičných fondov, o ktoré sa usiluje článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice, je zabezpečené tým, že správa zvláštneho investičného fondu – ktorú v prípade priamej investície vykonáva sám investor a tým od počiatku nepodlieha dani z pridanej hodnoty – nie je zaťažená ďalšou daňou z pridanej hodnoty. Pri kúpe alebo predaji predmetov investičného majetku sa s priamou investíciou a s investíciou do zvláštnych investičných fondov zaobchádza v zásade rovnako, pretože spravidla v oboch prípadoch vzniká alebo nevzniká povinnosť platiť daň z pridanej hodnoty v závislosti od predmetu investície.

39. Cieľ oslobodenia od dane je tak dosiahnutý aj v prípade investovania do nehnuteľností tým, že investovanie do fondov je oslobodené od ďalšej dane z pridanej hodnoty, ktorá by v prípade nepriameho investovania do nehnuteľností nevznikla. Skutočnosť, že Súdny dvor vzťahoval tento cieľ doposiaľ iba na cenné papiere, súvisí s predmetom doterajších konaní, a za určitých okolností aj s tým, že právna úprava Únie týkajúca sa dohľadu existovala dlho len vo vzťahu k fondu cenných papierov.

40. Ako však vyplýva z odôvodnenia 6, článku 19 ods. 1 písm. e) a článku 24 smernice PKIPCP, právna úprava týkajúca sa dohľadu pozná vo všeobecnosti nielen subjekty kolektívneho investovania do cenných papierov, ale aj iné subjekty kolektívneho investovania. Investovanie do cenných papierov tak predstavuje iba osobitnú formu regulovaných investícií. Potvrdzuje to aj v súčasnosti platná smernica AIFM, ktorá na úrovni Únie predstavuje ďalší krok k harmonizácii osobitného štátneho dohľadu nad investičným majetkom. Smernica AIFM je uplatniteľná okrem iného aj na investičné fondy nehnuteľností, ako to explicitne vyplýva z jej odôvodnenia 34.

20 — Pozri rozsudky Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, bod 62), JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust a The Association of Investment Trust Companies (C-363/05, EU:C:2007:391, bod 45), GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141, bod 30), Wheels Common Investment Fund Trustees a i. (C-424/11, EU:C:2013:144, bod 19) a ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, bod 43).

41. Za týchto okolností zahrnutie investičných fondov nehnuteľností do oslobodenia od dane podľa článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice bráni aj porušeniu zásady daňovej neutrality. Pokiaľ totiž investičné majetky podliehajú porovnateľnému osobitnému štátnemu dohľadu nezávisle od toho, či sa skladajú z cenných papierov alebo nehnuteľností, medzi týmito formami investície existuje aj priama súťaž. Investorovi ide totiž v konečnom dôsledku v oboch prípadoch iba o zúročenie svojho kapitálu. Podľa ustálenej judikatúry zásada daňovej neutrality nepripúšťa, aby sa s poskytovaním podobných služieb, ktoré si navzájom konkurujú, zaobchádzalo na účely dane z pridanej hodnoty rozdielne. [21]

42. V konečnom dôsledku nepovažujem za oprávnenú ani námietku Švédskeho kráľovstva, ktorá sa týka údajného nerozloženia rizík investičného fondu nehnuteľností. Je pravda, že podľa judikatúry síce musí zvláštny investičný fond umožniť rozloženie rizík, ktoré nesú investori. [22] Aj keď investičný fond nehnuteľností investuje *per definitionem* iba do nehnuteľností, jednako tým dochádza k rozloženiu rizík. Tak je to očividne v prípade investície do viacerých nehnuteľností, rovnako to však platí aj pri jednej veľkej nehnuteľnosti, keďže tu sa napríklad rozloží riziko nevyužitia veľkého počtu obytných jednotiek alebo podnikateľských priestorov. Z podobných dôvodov môžu byť aj zvláštne investičné fondy skladajúce sa z cenných papierov obmedzené na určité odvetvie bez toho, aby tým boli zbavené oslobodenia od dane.

43. V konečnom dôsledku tak aj nehnuteľný majetok, ktorý vnútroštátne právo podriadilo ako zvláštny investičný fond osobitnému štátnemu dohľadu, sa má považovať za zvláštne investičné fondy v zmysle oslobodenia od dane podľa článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice.

3. Záver

44. Na prvú prejudiciálnu otázku preto treba odpovedať tak, že spoločnosť založená viac ako jedným investorom s jediným cieľom, a to investovať nazhromaždený majetok do nehnuteľností, možno považovať za zvláštny investičný fond v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice, pokiaľ ju dotknutý členský štát podriadil osobitnému štátnemu dohľadu.

B – *O druhej prejudiciálnej otázke: „Riadenie“*

45. Druhá prejudiciálna otázka sa týka výkladu pojmu „riadenie“ v zmysle oslobodenia od dane podľa článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice. Vnútroštátny súd sa pýta, či pod tento pojem spadá aj skutočná správa nehnuteľností zvláštneho investičného fondu prevedená na tretiu osobu. Skutočná správa nehnuteľnosti zahŕňa podľa návrhu na začatie prejudiciálneho konania najmä jej prenájom, správu existujúcich nájomných vzťahov, ako aj objednávku a kontrolu údržby.

46. Z odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že „treťou osobou“ sa rozumie spoločnosť A. Keďže spoločnosť A prevzala za tri spoločnosti *všetky* povinnosti týkajúce sa správy, vrátane konateľstva, v prejednávanom prípade nevzniká otázka, ktorou sa Súdny dvor opakovane zaoberal, za akých okolností môže externý správca ako subdodávateľ samotného správcu zvláštneho investičného fondu poskytovať *jednotlivé* služby týkajúce sa správy oslobodené od dane. [23]

47. V prejednávanom prípade tak ide výlučne o to, čo je súčasťou riadenia v zmysle oslobodenia o dane. Zahŕňa takéto riadenie, ako o tom diskutovali účastníci konania, iba kúpu a predaj nehnuteľností alebo aj ich skutočnú správu?

21 — Pozri len rozsudky Komisia/Francúzsko (C-481/98, EU:C:2001:237, bod 22), Marks & Spencer (C-309/06, EU:C:2008:211, bod 47) a Pro Med Logistik (C-454/12 a C-455/12, EU:C:2014:111, bod 52).

22 — Rozsudok ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, body 51 a 59).

23 — Pozri v tejto súvislosti rozsudky Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, bod 67), GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141, bod 20 a 21) a ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, body 63 a 65).

48. Ako Súdny dvor už konštatoval, určenie toho, čo zahŕňa riadenie v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice, patrí výlučne do pôsobnosti práva Únie; členské štáty nemajú v tejto súvislosti žiadnu mieru voľnej úvahy. [24]

49. Judikatúra však pojem riadenie nevymedzila taxatívne. Jasné je len to, že transakcie, na ktoré sa toto oslobodenie od dane vzťahuje, musia byť „charakteristickými“ pre činnosť subjektov kolektívneho investovania. [25]

50. Určenie toho, čo je „charakteristické“ pre riadenie zvláštneho investičného fondu, závisí od predmetu zvláštneho investičného fondu. Zmyslom a účelom takéhoto zvláštneho investičného fondu je zachovanie a zveľadenie majetku. Pre riadenie takéhoto majetku je preto charakteristické všetko, čo musí správca vykonať, aby mohol zachovať jemu zverený investičný majetok a dosiahnuť z neho zisk. Na tieto účely musí príslušné investície riadne spravovať. Otázku, čo konkrétne to zahŕňa, možno zodpovedať len v závislosti od predmetu investície.

51. Pokiaľ ide o nehnuteľnosti, ich hodnota sa môže zachovať a zisk sa môže dosiahnuť len vtedy, ak sú nehnuteľnosti skutočne spravované. Samotné vlastnícke právo k nehnuteľnostiam totiž spravidla nemá za následok žiaden zisk.

52. Naproti tomu, ak v prípade zvláštneho investičného fondu ide o podiely na spoločnostiach, sám investor v zásade nemusí robiť žiadne úkony na dosiahnutie zisku. Podnikanie spoločnosti totiž uskutočňujú samostatní konatelia.

53. K riadnej správe predmetu investície preto napríklad v prípade aktív vo forme cenných papierov, ktoré sa skladajú z akcií, patrí iba výkon práv vlastníka podielu, ako je napríklad hlasovacie právo. Vlastník podielu naproti tomu vôbec nie je oprávnený skutočne spravovať podnikanie spoločnosti, ktorej podiely vlastní. Skutočná správa nehnuteľnosti z tohto dôvodu tiež nie je porovnateľná so skutočnou správou podnikania spoločnosti, na ktorej má fond investujúci do cenných papierov podiely a ktorá nepatrí do „riadenia“ v zmysle oslobodenia od dane podľa článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice.

54. Správca zvláštneho investičného fondu sa tak môže na účely dosiahnutia zisku v prípade akcií v podstate obmedziť na samotné vlastnenie podielov na spoločnostiach, zatiaľ čo v prípade nehnuteľností to spravidla nestačí.

55. Tento pohľad potvrdzuje súčasná právna úprava Únie týkajúca sa dohľadu. Príloha I bod 2 písm. c) smernice AIFM tak stanovuje, že k úlohám, ktoré môže správca alternatívneho investičného fondu vykonávať a ktoré tým podliehajú úradnému dohľadu, patrí popri „administratív[e]“ aj „správa zariadení“ a „činnosti správy nehnuteľnosti“, teda skutočná správa nehnuteľností. Pri zvláštnych investičných fondoch, na ktoré sa vzťahuje smernica PKIPCP, takisto odkazuje Súdny dvor na opis činností pre investičné fondy, resp. investičné spoločnosti obsiahnutý v prílohe II spomínanej smernice. Podľa judikatúry sú totiž „administratíva“ uvedené v prílohe II smernice PKIPCP popri riadeniu portfólia v každom prípade špecifické. [26] Aj keď smernica PKIPCP nie je uplatniteľná na konanie vo veci samej, jej ustanovenia jednako svedčia o tom, že skutočná správa nehnuteľností patrí k „špecifickým“ činnostiam investičného fondu nehnuteľností.

24 — Pozri rozsudok Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, body 40 až 43).

25 — Rozsudky Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, bod 63), Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484, bod 31) a ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, bod 65).

26 — Rozsudky GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141, body 22 a 25) a ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, body 66 a 67); pozri aj rozsudok Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, bod 64).

56. Proti zahrnutiu správy nehnuteľnosti do pojmu „riadenie“ napokon nesvedčí ani okolnosť, že správa nehnuteľnosti, ktorou jednotlivý investor poverí tretiu osobu, nie je oslobodená od dane z pridanej hodnoty. Súdny dvor totiž už v rozsudku GfBK zamietol porovnateľný argument, ktorý sa týkal poradenstva pre fondy investujúce do cenných papierov.[27] Z hľadiska cieľa oslobodenia od dane[28] treba totiž iba porovnať investovanie do investičného fondu nehnuteľností s priamym investovaním do nehnuteľností, pri ktorom dochádza k skutočnej správe prostredníctvom samotného investora a pri ktorom nevzniká ani žiadne zaťaženie daňou z pridanej hodnoty. Oslobodenie skutočnej správy nehnuteľnosti vykonané správcom investičného fondu nehnuteľností tým slúži – v súlade s cieľom oslobodenia od dane – neutralite, pokiaľ ide o voľbu medzi priamym investovaním do nehnuteľnosti a investovaním do investičného fondu nehnuteľností.

57. Na druhú prejudiciálnu otázku preto treba odpovedať tak, že v pojme „riadenie“ v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice je zahrnutá aj skutočná správa nehnuteľností zvláštneho investičného fondu.

VI – **Návrh**

58. Na základe vyššie uvedeného navrhujem Súdnemu dvoru, aby na prejudiciálne otázky, ktoré položil Hoge Raad der Nederlanden, odpovedal takto:

Článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice sa má vykladať v tom zmysle, že

— spoločnosť, ktorá bola založená viac ako jedným investorom s jediným cieľom, a to investovať nazhromaždený majetok do nehnuteľností, možno považovať za „zvláštny investičný fond“, pokiaľ ju dotknutý členský štát podriadil osobitnému štátnemu dohľadu,

— „riadenie“ takéhoto zvláštneho investičného fondu sa vzťahuje aj na skutočnú správu nehnuteľností.

27 — Rozsudok GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141, body 29 a 30).

28 — Pozri bod 35 vyššie.